

UZGOJ MATICA APARATIMA TIPA JENTER, NIKOT ILI EZ QUEEN SYSTEM

Uzgoj matica bilo kojim sistemom se sastoji iz više međusobno povezanih koraka. Na internetu možete pronaći dosta uputstava ali nažalost toliko su zakomplikovana da rad sa ovim aparatima izgleda kao vožnja svemirskog broda a ne nešto jednostavno i lagano, da prostije ne može biti.

Polazeći da ljudi pčelari koji se nikad nisu susretali sa ovim aparatima treba da na najlakši način dođu do dobrih i odličnih matica pokušat ću u što kraćim crtama da dam neko opšte uputstvo za ove aparate jer sve je isto osim samog vađenja ćelija iz aparata i držača tih raznih kapica dok je sve ostalo ama baš u 'bocu' isto!

Prvo i najvažnije pravilo kod uzgoja matica bilo kojom metodom je:

Obavezno se pridržavati satnice rada i propisanih postupaka, svako odlaganje ili preuranjeni postupak utiču na krajnji proizvod a to je kvalitet matice!

Kada smo ovo shvatili nije nam teško pronaći komad papira na kome ćemo unaprijed napisati redoslijed potrebnih radnji i satnicu za obavljanje istih. Pa da krenemo više...

Priprema polenske pogače za odgajivačko društvo!

Namjerno sam ovo odvojio od ostalog sadržaja jer mnogi koji savjetuju kako treba dodati polensku pogaču griješe i ne razmišljaju svojom glavom jer uglavnom prepisuju jedni od drugih i ne znaju da od takve pogače koja se pravi pčele nemaju koristi jer da bi pčele mogle polen koristiti mora proći određeno vrijeme od barem 10-ak dana da se polenova zrnca razgrade u medu da bi ih onda pčele mogle koristiti a ne uzimati svjež polen ili sušeni i samo samljeti i dodati u pogaču. Kada bi to tako moglo onda bi pčele odmah svježi polen miješale sa medom i koristile a što znamo da nije tačno.

Kada smo ovo razjasnili sa izradom medno polenske pogače možemo početi i mjesec dana ranije, polen pomiješati sa medom i ostaviti da stoji sve do dana kada odgajivačkom društvu dodajemo larve na uzgoj i tek tada možemo a i dan ranije taj med i polen umijesiti sa šećerom u prahu i tek tada znamo da smo pčelama dodali polensku pogaču kako treba i od koje će naše pčele a i matice imati koristi a ne samo radi reda!

Ni sa ovim ne treba pretjerivati, obično u prirodi tada ima obilje polena ali je dobro pojačati ishranu larvi sa ovim dodatkom baš zbog toga što je ta pogača spremna za konzumiranje tj pčele je ne moraju dodatno prerađivati.

Sastojci:

1 kg tečnog meda

300 gr sušenog ili 400 gr sirovog polena ***Svakodnevno miješati!***

Od te količine nam treba 300 gr polena i meda i dodati mljevenog šećera do potrebnog omjera da nam pogača ne bude previše meka ali niti tvrda, neka srednja gustina. Dodajemo je na okvire u blizini aparata ili čak i preko okvira u kome se nalazi aparat, uglavnom što bliže.

Ostatak meda i polena koji nam ostane potrošimo naravno mi jer je 'taman' odradio koliko treba da se može konzumirati!

Priprema odgajivačkog društva!

Započinje 6 dana prije nego što započinjemo rad sa aparatom. Izaberemo jako pčelinje društvo koje ima barem 5-6 okvira zatvorenog legla i 3-4 okvira otvorenog legla. Maticu sa svim okvirima otvorenog legla dižemo u gornji nastavak, stavljamo matičnu rešetku ispod a u donjem nastavku ostavimo samo zatvoreno leglo, okvire sa polenom i dva ili tri okvira sa medom.

Ukoliko u košnici nema dovoljno poklopljenog legla može se iz drugih košnica uzeti par okvira sa pripadajućim pčelama i tako dobiti još jače odgajivačko društvo posebno ako nam ono služi i kao starter i odgajivačko društvo a na kraju i za punjenje oplodnjaka pčelama jer su to pčele koje su odgajale te matice i rado će ih prihvatiti...

Sve pčele ulaze na donje leto, ne otvarati gornje!

Deveti dan iz tog društva oduzimamo maticu i dva okvira sa pčelama i pravimo nukleus ili šta već želimo a ostatak pčela sa okvira smetemo četkom i ostavimo u donjem plodištu a okvire sa leglom i medom podijelimo drugim društvima.

Iz donjeg nastavka vadimo jedan okvir sa najmanje hrane na njemu i pravimo mjesto za okvir sa presađenim larvicama koji ćemo dodati u centar košnice a između dva okvira sa zatvorenim leglom

U odgajivačkom društvu su ostale sve pčele izletnice i dosta mladih pčela koje su izašle iz onih okvira zatvorenog legla a svaki dan izlaziće i nove pčele iz onih okvira koji su ostali u košnici. Uglavnom kada to uradimo u plodištu će biti masa pčela i neće biti niti jedna ćelija sa otvorenim leglom.

Da bi se osigurali da pčele u donjem nastavku nisu povukle matičnjake **OBAVEZNO** pregledamo sve okvire, okvir po okvir, ako je ostao samo jedan pa makar i nikakav na oko matičnjak imat ćemo vrlo loš prijem matica ili nikakav!

NAPOMENA:

Nikako okvire sa leglom ne stresati u plodište jer postoji mogućnost i koju larvicu da stresemo u plodište a dokazano je da pčele mogu prenijeti tu larvicu u saće i proizvesti sebi maticu iz nje u kojem slučaju ne bi prihvatili naše larvice na uzgoj!

Priprema aparata za uzgoj matica Jenter, Nikot ili EZ Queen sistem!

U aparat postavljamo sve ćelije, postavljamo zadnji poklopac a prednju stranu aparata sa ćelijama namažemo sa malo kristalisanog meda. U rodonačelničkom društvu koje smo odredili za uzimanje jaja za uzgoj matica otvaramo košnicu, vadimo jedan okvir iz plodišta bilo koji i pravimo mjesto za okvir u koji smo ugradili aparat. Aparat postavljamo između okvira sa otvorenim leglom. Pronalazimo maticu i zatvaramo je u kavez i ostavljamo u plodištu da je kasnije ne tražimo a i da matica prekine nošenje jaja čime povećamo težinu jaja koju će položiti kada je pustimo u aparat.

Ovo radimo oko 12 časova a u 18 časova ćemo pustiti maticu u aparat i postaviti matičnu rešetku na aparat da nam matica ne izađe iz aparata.

Sutradan ujutro oko 10 časova vadimo okvir sa aparatom iz košnice, vizuelno pogledamo da li je matica sve ćelije zanjela i sa aparata skidamo matičnu rešetku ako je sve u redu i vraćamo ga na isto mjesto sa maticom gdje je i bila, nema potrebe da drmusamo okvir sa aparatom i maticom, znači pažljivo ga vratiti na mjesto.

Četvrti dan od dana kada smo dodali maticu u aparat u podnevnim satima vršimo presađivanje larvica tako što prenosimo ćelije u kojem su larvice stare oko 24 časa ili čak i mlađe koji sat i kada uzmemo određeni broj koji nam treba isti odmah

dodajemo uzgajivačkom društvu koje je bez matice proteklih 24 časa i koje nema NIKAKVOG otvorenog legla.

Po dodavanju presađenog materijala na uzgoj odgajivačko društvo prihranjujemo razrijeđenim medom sa vodom u količini od minimalno 1 litar svako veče narednih 5 dana i POŽELJNO je prisustvo polensko-medne pogače opisane na početku ovog teksta. Nije obaveza!

Po jednom odgajivačkom društvu maksimalno se može dodati do 40 larvica, optimalno je do 30 komada a lično sam gledao da pčelari stavljaju čak i preko 60 komada ali to neću komentarisati, neka radi kako ko hoće!

Sa jednim aparatom Nikot ili Jenter (nije bitno), ako upotrijebite sve larvice koje možete prenijeti potrebno Vam je 3 uzgajivačka društva a za EZ Queen system 10 društava.

Gore opisana priprema uzgajivačkog društva kod mene služi i kao starter i kao uzgajivačko društvo a isto to društvo koristim za formiranje malih oplodnjaka, sačekam da se matice izlegu i tada stavljam u oplodnjak oko 200 gr pčela i po jednu maticu koju dodajem sa pčelama. Te pčele su te matice uzgojile i nema šanse da ubiju koju maticu osim ako je mi ne zgnječimo kada zatvarmo oplodnjak.

Obavezno se zatvaraju oplodnjaci naredna 24 časa i prenose na drugu lokaciju barem 6-7 kilometara daleko. Ovo govorim za prvo punjenje oplodnjaka sa pčelama, ako imamo već formirane oplodnjake onda je bolje dodati matičnjake istim kada im se prije oduzmu matice.

Ovdje ću pokušati u nekom vremenskom terminu od 1 maja da prikažem redosljed radnji:

1 maj - priprema odgajivačkog društva (opisano gore u tekstu)

7 maj pronalazimo maticu rodonačelnicu, dodajemo aparat na poliranje ćelija, u 18 časova istu zatvaramo u aparat

8 maj u vremenu od 10-12 sati otvaramo rodonačelničko društvo, pregledamo da li su sve ćelije zaležene i ako je sve u redu skidamo poklopac sa aparata i vraćamo sve to na mjesto na kojem je do tada stajalo, ako nije zaleženo ostavljamo maticu do 18 časova i opet provjera i ako je sve u redu do tada puštamo istu (ovo je malo vjerovatan scenario, jedino može biti da je matica prilikom zatvaranja u aparat oštećena, priklještena ili šta već)

10 maj oduzimamo maticu u odgajivačkom društvu, vadimo srednji okvir i pčele četkom stresemo u plodište

11 maj vršimo presađivanje larvica počev od 9 časova ujutro do najdalje popodnevnih sati i svakodnevno prihranjujemo sa po 1 litar otopine meda i vode ili sirupom i polenska pogača ako imamo mogućnost

11 maj - 17 maja prihrana, kontrola broja primljenih matičnjaka radi orijentacije koliko nam treba oplodnjaka tj nukleusa

21 maja prenosimo matičnjake u kaveze

21-22 maja formiranje nukleusa, dodavanje matičnjaka ili čekati da se matice izlegu i onda ih dodavati oplodnjacima

23 maja rađanje mladih matica, dodavanje oplodnjacima ili šta već želimo sa njima

NAPOMENA:

Uzgajivačka društva kao i formiranje oplodnjaka možete vršiti na razne načine, ja sam napisao najsigurniji način na koji ja radim a sigurno ima i boljih i vjerovatno će Vam ti pčelari koji tako rade prenijeti svoje znanje a Vi onda odaberite svoj način za koji mislite da je najbolji i ako u praksi budete zadovoljni sa istim samo naprijed!

Drage kolege neka Vam je Medno i da uzgojite dosta dobrih matica!